
M.E.V.AVNI AKYOL ÖZEL LİSESİ'NDEKİ 11-13
YAŞ ARASINDAKİ ÖĞRENCİLERİN İNGİLİZCE
ÖĞRENMELEİ ÜZERİNDEKİ RUHDİLBİLİMSEL
ETMENLER

Özlem KÖPRÜLÜ

Avni Akyol Özel Lisesi

İngilizce Öğretmeni

ÖZET

Milli Eğitim Vakfı Avni Akyol Özel Lisesi'ndeki 11-13 yaş arasındaki öğrencilerin İngilizce öğrenmelerini etkileyen ruhdilbilimsel etmenlerin neler olduğunu öğrenmek için bir anket uygulanmıştır. Bu anket ile Orta Hazırlık ve Orta I. sınıf öğrencilerinin, İngilizce öğrenmelerini etkileyen ruhdilbilimsel etmenler hakkındaki düşünce ve görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmanın amacı yabancı dil öğrenimini etkileyen olumlu ve olumsuz ruhdilbilimsel etmenleri ortaya çıkarmak ve öğrencilerin olumsuz etmenlerin üstesinden gelmelerine yardımcı olarak, öğrenmelerini kolaylaştırmak ve ilgilerini ve öğrenme coşkularını aynı düzeyde tutmaktır.

SUMMARY

This study was done at Milli Eğitim Vakfı Avni Akyol Private High School on the students 11 to 13. We tried to learn psycholinguistic factors that affected

their English learning. With this research Orta Prep and Orta 1 students' thoughts and views about psycholinguistic factors affecting their English learning have been revealed.

Our aim was to find out both positive and negative psycholinguistic factors that affected foreign language learning, and by helping students overcome the negative factors, facilitate their learning and keep their interest and enthusiasm at the some level.

GİRİŞ

Günümüzde bile öğrenme psikoloji hakkında çok az şey bilinmektedir. Dilbilimsel, ruhsal ve çevresel etmenlerin yabancı dil öğrenimi üzerinde önemli etkileri olduğu kabul edilen bir gerçektir. Acaba hangi öğrenciler dil öğreniminde daha başarılı olmaktadır? Neden? Öğrencilerin neye ilgi ve gereksinim duydukları önemli midir? Yabancı dil öğrenmeyi kendileri mi istiyorlar? Ailelerinin rolü nedir? Okul, yabancı dil öğrenmek için en uygun ortam mıdır? Öğrenciler, okulda dil öğrenirken yaratıcı güçlerini kullanabiliyorlar mı? Öğretmenlerin davranış ve düşünceleri yabancı dil öğrenmeyi nasıl etkilemektedir? Öğrencilerin kendi kişilikleri dil öğrenimini nasıl etkilemektedir? Bu ve bunun gibi sorulara yanıt bulabilmek için bir anket uygulanmıştır.

YÖNTEM

Anket 160'ı Orta 1 ve 220'si Orta Hazırlık sınıfı öğrencisi olmak üzere toplam 380 öğrenciye uygulanmıştır. Alınan sonuçlara göre tablolar çizilip açıklamalar yapılmıştır. Burada, tüm tabloları göstermeve zamanımız yetmeyeceği için, yalnızca üç tablodan yararlanılacaktır.

RUHDİLBİLİM NEDİR?

Önce ruhdilbilim nedir, hangi konularla ilgilenir kısaca bilgi vermek istiyorum.

"Fundamental Concepts of Language Teaching" (Dil Öğretiminin Temel Kavramları) isimli kitabında H.Stern psikolojiyi şöyle tanımlamaktadır:

"Psikoloji, insanın zihinsel yaşamı ve davranışlarıyla ilgilenen bir bilim dalıdır." Dilbilim ise dil dizgesi, dilin yapısı, dili oluşturan bileşenler ve dilbilimsel birimlerin (sözcük, tümce gibi) diğer birimlerle olan yatay ve dikey ilişkileriyle ilgilenir.

Fakat, yüz yılı aşkın bir süredir ruhbilimi dile gereken önemi vermemiştir. Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ruhbilimciler bunun farkına varmışlar ve dilbilimcilerle bilgilerini birleştirip yeni araştırmalar yapmak gereğini duymuşlardır. Böylece, yeni bir bilim dalı olan ruhdilbilim doğmuştur.

Ruhdilbilim insan diliyle yani dilin edinimi, kavranması ve üretimiyle ilgilenir. Ayrıca konuşmacının anlatmak istediği iletiyi dilbilimsel bir koda çevirmesi ve dinleyicinin bu kodu çözmesi de ruhdilbilimin konuları arasındadır.

Ruhdilbilim kimi sorulara yanıt arar: Dilbilimsel bilgi beyinde hangi şekilde yer alır? Dil öğreniminde kolay ya da zor olan nedir? Neden? Yabancı dil öğrenmeyi en çok etkileyen etmenler nelerdir? Bir dili bilmek ne demektir? Çocuklar dili nasıl edinirler? Yabancı dil öğrenirken yapıların öğrenildiği doğal bir sıra var mıdır? Yabancı dil edinimi anadil edinimiyle aynı temel süreçleri mi izler?

Hem konuşmacının hem dinleyicinin kafasında belli süreçler vardır. Konuşmacı çeşitli bilgileri toplayıp bir ileti vermeye; dinleyici de iletinin anlamını doğru algılamaya çalışır. Çoğunlukla da bunda başarılı olur. Fakat bu denli karmaşık işlemleri nasıl olup da böylesine kısa bir sürede yapabildiği şaşırtıcıdır.

ANKET SONUÇLARI: GENEL BİR DEĞERLENDİRME

İlk önce, elde edilen sonuçlardan öğrencilerin % 74'ünün bu okula kendi istekleriyle, % 26'sının ise ailelerinin isteğiyle geldiklerini öğreniyoruz. Bu önemli bir sonuçtur; çünkü, öğrenciler dil öğrenmeye istekli olduklarında daha kolay ve çabuk öğrenmektedirler. Bu ise, öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmaktadır.

Öğrencilerin % 54'ü de ilgi duymayı yabancı dil öğrenmeyi olumlu etkileyen en önemli etmen olarak görmektedir. Diğer etmenlerin sırasını tablodan görelim.

TABLO I

YABANCI DİL ÖĞRENİMİNİ DAHA DA OLUMLU YÖNDE ETKİLEYEN
ETMENLERİN ÖNEM SIRASI

(Öğrencilerin Bakış Açısından)

DEĞİŞKENLER	SAYI	YÜZDELİK
a)İlgi duyma	190	53.52
b)Zeka	50	14.08
c)Öğrenmeye hazır olma	89	25.07
d)O dili daha önceden biraz biliyor olmak	18	5.07
e)Öğrencinin Yaşı	8	2.25

Ve öğrenciler, gerçekten bir yabancı dili öğrenmek istedikleri zaman öğretmenlerini de sevmektedirler. Bu da dil öğrenimini olumlu etkileyen etmenlerdendir. Zaten öğrencilerin % 88'i öğretmeni sevmenin dil öğrenimini olumlu etkilediğini kabul ediyor. Ayrıca, öğretmenlerini seven öğrencilerin dersle ilgilerinin daha fazla olacağını da söyleyebiliriz.

Öğrencilerin % 74'ü, 11-13 yaş arasındaki öğrencilerin yabancı dil öğrenmenin önemini kavradıklarını düşünüyor. % 60'ı İngilizceyi ileride mesleklerinde kullanmak için, % 40'ı da o dili konuşan toplumun içine girmek istediği için öğrenmek istediğini belirtiyor. Yine öğrencilerin % 94'ü yabancı dil öğrenmenin yararlarını bilmenin onları dil öğrenmek için yüreklendireceğini düşünüyor. Bütün bu sonuçlar öğrencilerin yabancı dil öğrenmenin yararlarının farkında olduklarını ve dil öğrenmenin yararlarının bilinmesinin olumlu etmenler arasında yer aldığını göstermektedir.

Yine sonuçlara göre, öğrencilerin % 67'si dil öğreniminde öbek çalışmasını tercih etmektedir. İkili çalışmayı yeğleyenlerin oranı ise % 33'tür. Zaten öbek çalışmasının ikili çalışmadan daha rahatlatıcı olduğu da yaygın bir kanıdır.

Öğrencilerin % 60'ı dersi hep öğretmenlerinin anlatmasını istiyor. Bunu şöyle açıklayabiliriz: Ya bu öğrenciler ders içinde fazla etkin olmak istememektedirler, ki bu onların kişilikleriyle ilgilidir -ya da öteki ders anlatma yöntemlerini bilmemektedirler. (Learner-Centered Language Teaching: Methods and Materials,

Antony Papalia, Newbury House Publishers, 1976, pp.18-19). Zaten öğrencilerin % 32'si utangaç, % 47'si heyecanlı ve % 28'i de içedönük yapıda olduklarını kabul ediyorlar. Bu gibi öğrenciler derste fazla etkin olamamakta ya da olmak istememektedirler.

Öğrencilerin kişiliğinin yabancı dil öğreniminde etkili olduğu bilindiğine göre; (Language Two, Heidi Dulay, Marina Burt, Stephen Krashen, Oxford Uni.Press, New York, 1982, pp.74-75; The Second Language Classroom, Eds. James E.Alatis, Howard B. Altman, Penelope M.Alatis, Oxford Uni. Press, New York, 1981, pp.120-121.) bu etkinin olumlu yönde olması için öğretmenler öğrencilerin karakterlerini anlamaya ve onları rahatlatmaya çalışmalıdırlar. Tablodan öğrencilerin kişiliklerinin onların dil öğrenimlerini nasıl etkilediğini görebiliriz:

TABLO II
ÖĞRENCİLERİN KİŞİLİKLERİ

SORULAR		SAYI	YÜZDELİK
1)Utangaç ve sıkılgan bir kişilik yapısına mı sahipsiniz?	a)Evet b)Hayır	115 240	32.20 67.80
2)Yanıtınız "evet" ise bunun yabancı dil öğrenmenizi ne derecede etkilediğini düşünüyorsunuz?	a)Çok olumsuz b)Olumsuz c)Etkilemiyor	22 56 37	19.13 48.70 32.17
3)Aşırı heyecanlı bir kişilik yapısına mı sahipsiniz?	a)Evet b)Hayır	166 189	46.76 53.24
4)Yanıtınız "evet" ise bunun yabancı dil öğrenmenizi ne derecede etkilediğini düşünüyorsunuz?	a)Çok olumsuz b)Olumsuz c)Etkilemiyor	36 71 60	21.56 42.51 35.93
5)İçedönük bir kişilik yapısına mı sahipsiniz?	a)Evet b)Hayır	98 255	27.76 72.24
6)Yanıtınız "evet" ise bunun yabancı dil öğrenmenizi ne derecede etkilediğini düşünüyorsunuz?	a)Çok olumsuz b)Olumsuz c)Etkilemiyor	28 37 32	28.87 38.14 32.99
7)Saldırgan ve kaygacı bir kişilik yapısına mı sahipsiniz?	a)Evet b)Hayır	42 311	11.90 88.10
8)Yanıtınız "evet" ise bunun yabancı dil öğrenmenizi ne derecede etkilediğini düşünüyorsunuz?	a)Çok olumsuz b)Olumsuz c)Etkilemiyor	10 19 14	23.36 44.19 32.56

Bu tablodan da görüldüğü üzere, öğrencilerin kişiliklerinin onların dil öğrenimi üzerindeki etkileri oldukça önemlidir.

Şimdi de diğer sonuçlara bakalım:

Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin % 54'ünde başarısız olma korkusu bulunmaktadır. % 73'ü, bunun dil öğrenmelerini olumsuz, % 25'i ise olumlu etkilediğini belirtiyor. Bu korkuyu yenmek için öğrenciler ilk başlarda konuşmaya zorlanmamalıdır. Yabancı dil öğrenirken aynı anadil ediniminde olduğu gibi bir "sessiz dönem" olması gerekir. çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur. (The Second Language Classroom, Eds. James E. Alatis, Howard B. Altman, Penelope M. Alatis, Oxford Uni. Press, 1981, New York, p.106; Language Two, H. Dulay, M. Burt, S. Krashen, Oxford Uni. Press, New York, 1982, p.p.262-265.)

Eğer öğrenciler, bu dönemi yaşamazlarsa, yeni bir dilin kurallarını henüz kavrayamadıkları için çok hata yapabilirler ve bu da onları başarısız kılabilir. Ayrıca dersi çeşitli oyunlar ve fıkralarla ilginç ve eğlenceli hale getirmek de bu korkuyu hafifletebilir. Zaten elde edilen sonuçlardan öğrencilerin % 89'unun derslerin ilginç hale getirilmesinin dil öğrenmelerini olumlu etkilediğine inandıklarını öğreniyoruz.

Ankette öğrencilere "yabancı dil öğrenmek için en ideal sınıf kaç kişilik olmalıdır" diye sorulduğunda, alınan yanıt 20 kişilik sınıflar olduğudur. Bu sorulara göre, kalabalık sınıfların dil öğrenimini olumsuz etkileyeceğini söyleyebiliriz.

Öğrenciler öğretmenin onları derse katılmak için yüreklendirmesini ve sabırlı olmasını dil öğrenimini olumlu yönde etkileyen etmenler olarak görüyorlar. Ayrıca, öğretmenin öğrencileri duygu ve düşünceleri ile bir bütün olarak ele alması da olumlu etmenler arasındadır. Öğrenciler yalnızca ders çalışan makinalar gibi görülmemelidir. Onların da kendi duyguları, özel yaşantıları, geçmiş deneyimleri ve dil hakkında olumsuz düşünceleri olabileceği göz ardı edilmemelidir.

Öğrencilere göre, bir anda birden fazla konunun öğretilmeye çalışılması dil öğrenimini olumsuz etkilemektedir. Zaten araştırmalar sonucunda insan beyninin, öğrenilecek iki şey arasında belli bir ara olduğu zaman daha iyi öğrendiği ortaya konulmuştur. (Foreign Language Education: Issues and Strategies, Eds. Amado M. Padilla, Halford H. Fairchild Conception M. Valadez, Sage Publication, Newbury Park, 1990, pp.46-52).

Sonuçlardan öğrendiğimize göre, öğretmenin öğrencilerin sınıf içindeki ve dışındaki olumlu davranışlarını takdir etmesi dil öğrenimini olumlu yönde etkilemektedir. Demek ki, öğretmenin güdülemesi dil öğrenmeyi olumlu etkileyen etmenlerden bir tanesidir. Dersi sürekli öğrenci korkusu içinde dinlemek ise, olumsuz etmenler arasında yer almaktadır.

Öğrencilerin % 85'i zorca konuların Türkçe açıklanmasını istemektedir.

Ailelerin bu konudaki etkilerinin neler olduğuna gelince, şöyle bir durum karşımıza çıkmaktadır: Ailelerin çocuklarını dil öğrenmek için yönlendirmesinin dil öğrenimini olumlu yönde etkilediğini öğrencilerin % 87'si kabul etmektedir.

İyi öğretmen özelliklerinin yabancı dil öğrenimi üzerindeki etkilerine gelince, şu sonuçlarla karşılaşmaktayız:

Öğretmenin öğreteceği konu hakkındaki bilgisinin iyi olması dil öğrenimini etkileyen en önemli etmen olarak karşımıza çıkmaktadır. İkinci sırada, öğretmenin öğrenciye kötü davranmaktan ve onu mahcup duruma düşürmekten kaçınması, üçüncü sırada ise öğretmenin dürüst, çalışkan ve neşeli olması yer almaktadır. Diğer özelliklerin neler olduğunu ve kaçınıcı sırada yer aldığını tablodan öğrenelim:

TABLO III

YABANCI DİL ÖĞRENİMİNİ ETKİLEYEN ÖĞRETMEN ÖZELLİKLERİNİN
ÖNEM SIRASI

DEĞİŞKENLER	SAYI	YÜZDELİK
a)Konu hakkındaki bilgisi	185	52.11
b)Öğrencileri mahcup duruma düşürmekten ve hırpalamaktan kaçınması.	90	25.35
c)Öğrencilerin olumlu davranışlarını takdir etmesi.	78	21.97
d)Dürüst, çalışkan ve neşeli olması.	88	24.79
e)Arkadaşça davranması	82	23.10
f)Nazik olması	57	16.06
g)Öğrencilerle fazla senli benli olmaktan kaçınması	13	3.66
h)Öğrencilerinde saygı uyandırması.	53	14.93
ı)Herkesine karşı adil, tarafsız, sabırlı ve hoşgörülü olması.	82	23.10
j)Öğrencinin ruhsal gelişmesi hakkında bilgi sahibi olması.	47	13.24
k)Öğrencinin yaptığı her hatayı görmemesi.	31	8.73

1. a (% 52)	6. f (% 16)
2. b (% 25)	7. h (% 15)
3. d (% 24)	8. j (% 13)
4. e ve ı (% 23)	9. k (% 9)
5. c (% 21)	10. g (% 4)

Öğrencilerin çoğunluğu, öğretmenlerinin demokratik davranışlar sergilemelerini istemektedirler. Çünkü bu tür davranışların öğrenmelerini ve sorumluluk duygularını artırdığına inanmaktadırlar.

Çata düzeltme hatalarının dil öğrenimini nasıl etkilediği konusunda da şu sonuçlar karşımıza çıkmakta:

Öğrencilerin % 60'ı yaptıkları yanlışların konuşurken düzeltilmesini istemektedir. Yine öğrenciler yanlışlarının düzeltilmesinin onların doğru olanı öğrenmelerine yardımcı olduğuna inanmaktadırlar. % 81 gibi bir çoğunluk ta yanlışlarının öğretmen tarafından düzeltilmesini arkadaşları tarafından düzeltilmesine yeğ tutmaktadır. Kendi yanlışlarını yine kendilerinin düzeltmeleri konusunda olumlu bir yaklaşım söz konusudur. En çok hangi yanlışlarının düzeltilmesini istedikleri sorulduğunda ise, ilk sırayı dilbilgisi yanlışları almaktadır. Bunu söyleyiş yanlışları ve sözcüklerin tümce içinde yerli yerinde kullanılmaması izlemektedir.

Dersi anlamamanın, ders içinde yaratıcılıklarını kullanmanın ve konuların sık tekrarının yapılmasının da, dil öğrenmeleri için çok gerekli olduğuna inanmaktadırlar.

Son olarak ta; sınıf içinden ve dışından örnekler verilip öğrendikleriyle günlük yaşamları arasında bir ilişki kurulmasının dil öğrenmeyi olumlu etkilediğini düşünüyorlar.

Bu sonuçlara göre, diyebiliriz ki, yabancı dil öğretiminde ve öğreniminde ruhdilbilimsel etmenler göz önünde bulundurulmalıdır ve eğer yapılacak değişiklikler bu etmenlere dayandırılarak yapılırsa dil öğretimi ve öğreniminin daha verimli ve başarılı olacağına inanmaktayız.

KAYNAKLAR

- Alatis E. James, Altman B.Howard, Alatis M.Penelope (Editors), The Second Language Classroom, Oxford University Press, New York, 1981.
- Aytuna, Hasip A., Orta Dereceli Okullarda Öğretmenlik ve Problemleri, Maarif Matbaası, Ankara, 1958.
- _____, "Başarılı Öğretmenin Özellikleri", MEB Eğitim Dergileri, Ankara, 1993.
- Bhat, Raj Nath, Psycholinguistics: An Introduction, Natraj Publishing House, Karnal, 1991.
- Demirtaş, Mustafa (çev.) Avrupa Konseyinin Bir Belgesi, İzmir, 1993.
- Dulay, H., Burt M., Krashen S., Language Two, Oxford University Press, New York, 1982.
- Karch, R.Randolph and Estabooke, Edward C., 250 Öğretim Tekniği, Paro, İbrahim and Yurt, İbrahim (çevirenler) Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1963.
- Padilla M.Amado, Fairchild H.Halford, Valadez M. Concepcion (Editors), Foreign Language Education: Issues and Strategies, Sage Publication, Newbury Park, 1990.
- Papalia, Antony, Learner-Centered Language Teaching: Methods and Materials, Newbury House Publishers, 1976.
- Sebüktekin, Hikmek., Yüksek Öğretim Kurumlarımızda Yabancı Dil İzlençeleri, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1981.
- Songün, Recep., İngilizce Öğretimi. Dokuz Eylül Üniversitesi İzmir, 1991.
- Stern, H.H., Fundamental Concepts of Language Teaching, Oxford University Press, Oxford, 1983.
- Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Komisyon Raporu, Ankara, XI.Milli Eğitim Şurası, 18-22 Temmuz, 1988.